

Fylkestingsprogram for Troms Høyre 2023-2027

Innhold	
Høyres grunnverdier	3
«Ungdom i nord – hær vil æ bo!»	4
Møteplasser for unge	4
Ungdommens stemme skal høres	4
Verdens beste skole	4
Hjelpen du trenger, når du trenger den	5
Klimakrisa skal løses – og det må vi også bidra til	5
Utdanning	6
Med eleven og læring i fokus	6
Et system for elevenes læring og samfunnets behov	7
Laget rundt eleven	8
Yrkesfaglig opplæring	10
Infrastruktur	12
Fylkesveier	12
Trafikksikkerhet	12
Kollektivtransport	13
Fly og flyplasser	14
Ras- og skredsikring	14
Intelligente transportsystemer	15
Energi	16
Helse	18
Tryggere helsetjenester for alle	18
Folkehelse	18
Tannhelse	19
Kultur, idrett og frivillighet	21
Kultur og mangfold	21
Idrett og frivillighet	21
Klima og miljø	23
Grønn region gir muligheter	23
Fylkeskommunenes klima- og miljøarbeid	23
Natur og friluftsliv	24
Næringsutvikling	26
Tilrettelegging for næringslivet	26
Sikre tilgang på kompetanse og arbeidskraft	27
Landbruk og reindrift	28
Sjømatnæringen	28
Reiseliv	30
Samfunnsutviklerrollen	32
Fylkeskommunen som en regional samfunnsutvikler	32
Økonomi og gjeld	32
Organisering	33
Internasjonalt arbeid og ansvar for nordområdene	33
Bolig	34
Trygghet	35
Forsvar og sivil beredskap	35
Beredskap	36

Programmet er vedtatt på Troms og Finnmark Høyre sitt årsmøte den 4.-5. februar 2023.

Innledning

Velkommen til Troms Høyres fylkestingsprogram for perioden 2023-2027. Dette programmet beskriver hvordan Høyre ønsker å løse utfordringene regionen vår står overfor og hvilke konkrete løsninger vi skal arbeide med i fylkestinget i neste periode. Programmet er delt inn i tematiske kapitler, og omhandler de politikkområdene som fylkeskommunen har ansvar for og påvirkning på. Innholdsfortegnelsen kan brukes som en guide gjennom programmet for å finne de områdene du er mest interessert i.

Høyres politikk er i stadig utvikling, og vi er alltid åpne for nye løsninger. Programmet er et utgangspunkt for hva Høyres fylkestingsrepresentanter forventes å arbeide for de neste fire årene, men er ingen uttømmende oversikt over alle politiske saker som kan dukke opp. Til grunn for Høyres politikk ligger vår ideologi og våre verdier, og FNs bærekraftsmål.

Den største utfordringen for oss fremover er befolkningsendringen. I Troms blir vi stadig eldre, og det blir vanskeligere å finne nok folk til å fylle behovet for arbeidskraft i privat og offentlig sektor. Dette er en utfordring som må løses sammen, men fylkeskommunen må ta et regionalt ansvar. Spesielt viktig er det at fylkeskommunen sikrer at vi fyller behovet for kompetanse i regionen, og gjør det mer attraktivt å bo og leve sine liv i Troms.

Høyre vil at fylkeskommunen skal levere gode velferdstjenester innenfor utdanning, vei, båt, ferge, buss, folkehelse, tannhelse og kultur. Skal vi lykkes med det, må det føres en trygg og ansvarlig politikk.

Troms fylkeskommune skal ivareta sine viktigste oppgaver som tjenesteutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Høyre vil prioritere de viktigste oppgavene i fylkeskommunen, nemlig utdanning og samferdsel. Troms fylkeskommune skal være utviklingsorientert, og bidra til at næringsliv og innbyggere kan skape mer.

Høyres grunnverdier

Vi har arvet et samfunn preget av tillit, åpenhet og med små forskjeller. Et samfunn med høy verdiskapning og velutbygde velferdsordninger. Det er vår plikt å ivareta og videreutvikle samfunnet for fremtidige generasjoner, slik at de får minst like gode muligheter som vi selv har hatt. Gårdagens løsninger er likevel ikke alltid best for å løse verken dagens eller fremtidens utfordringer. Høyre mener at reformer er viktig og nødvendig for å møte dagens utfordringer med nye løsninger.

Grunnmuren i det norske velferdssamfunnet er kommunene og fylkeskommunene. Høyre vil bygge trygge lokalsamfunn med gode velferdstjenester for innbyggerne. Når det offentlige samarbeider med private aktører, spiller de hverandre bedre. Høyre vil ha et samfunn som setter menneskene foran systemet.

Vi ønsker et sterkt lokaldemokrati. Vi mener at samfunnet bygges best nedenfra, basert på frihet, ansvar og muligheter for enkeltmenneskene, familiene, bedriftene, frivillige organisasjoner og lokalmiljøet. Beslutninger skal tas nærmest mulig den det gjelder.

Samfunnet og fellesskapet blir sterkere når det preges av frihet, ansvar og tillit mellom mennesker. Det er innsatsvilje og skaperkraft fra innbyggerne som utvikler samfunnet til det bedre. Vi tror på at hver enkelt av oss som bor her vil bidra til å skape et bedre samfunn for alle.

«Ungdom i nord – hær vil æ bo!»

Høyre vil ha en region som satser på unge. Vi trenger at flere unge forblir boende i nord og at flere flytter hit. Da må vi gjøre det bedre og enklere å være ung i nord. Derfor har Høyre også et eget kapittel for unge. Slagordet vårt er: HÆR VIL Æ BO!

Møteplasser for unge

For at ungdom skal trives er det viktig å sikre gode og lett tilgjengelige møteplasser. Høyre vil sikre at kollektivtilbudet samsvarer med tidspunktene for når ungdommen skal til møteplassene, på trening, eller på jobb.

Troms Høyre vil:

- Samarbeide med kommunene for å opprette flere møteplasser og aktivitetstilbud til ungdom.
- Satse på ungdomsprosjekter og prosjekter som fremmer ungdomsaktivitet.
- Sørge for et kollektivtilbud som er i samsvar med åpningstidene til de lokale aktivitetstilbudene i kommunen.
- Ha lavere kollektivpriser for unge.
- Støtte festivaler av, med og for ungdom.

Ungdommens stemme skal høres

Skal vi velge de riktige løsningene for at unge skal trives i nord, må vi også lytte til dem. Høyre vil gi unge muligheten til å si sine meninger, og at beslutninger ikke tas uten at meningene deres kommer tydelig frem. Fylkeskommunen må sørge for at unge kan møtes og diskutere, og vi vil derfor sette av både folk og penger for at det skal være mulig.

Troms Høyre vil:

- Ha et eget Ungdommens fylkesråd som skal være en felles stemme for ungdommen i regionen.
- Sette av penger som kan brukes til at unge kan møtes for å diskutere aktuelle saker i fylket
- Ha en egen koordinator i fylkeskommunen som har ansvaret for å gjøre ungdomsmedvirkningen enklere og sterkere

Verdens beste skole

Skolen skal være en arena som gir oss grunnlag for resten av livet. Skolen skal være et sted som gir læring, læringsglede og håp for fremtiden. Dessverre er det ikke alle som får den hjelpen de trenger for å komme seg gjennom skolen.

Vi vil ha en skole hvor elevene skal ha lik mulighet til å utvikle egne evner og ferdigheter, uansett nivå og bakgrunn. Derfor trenger vi en fylkeskommune som setter eleven i fokus. Eleven skal ikke tilpasse seg skolen, men skolen skal gjøre mer for å tilpasse seg eleven.

Troms Høyre vil:

- Innføre fritt skolevalg i Troms.
- Åpne for etablering av fri- og privatskoler.
- Etablere tettere samarbeid mellom ungdomsskole og videregående skole.
- Innføre anonym retting av større prøver.
- Vedlikeholde og kjøpe inn mer moderne utstyr til yrkesfag.
- Vedlikeholde og oppgradere gamle skolebygg.

Hjelpen du trenger, når du trenger den

For Høyre er det viktigst at man får hjelp når man trenger det. Dessverre er det flere og flere unge i dag som sliter psykisk, og for mange er det helt avgjørende å ha en god skolehelsetjeneste. Skoleelever rapporterer selv om mer stress, press og psykiske plager. Derfor trenger vi et lavterskeltilbud som er tilgjengelig for elevene.

Troms Høyre vil:

- Sikre at helsesykepleier er mer tilgjengelig og ansette skolepsykologer i videregående skole.
- Trappe opp den digitale skolehelsetjenesten.
- Gi helsesykepleier mulighet å skrive ut gyldig fravær.
- Innføre bedre undervisning om psykisk helse og rus.
- Sikre at flere voksne i skolen har bedre kunnskap om hvordan man oppdager tegn på psykisk uhelse og rusproblematikk.
- At skolen skal følge opp elever med mye udokumentert fravær.

Klimakrisa skal løses – og det må vi også bidra til

Høyre mener at alle deler av samfunnet må ta ansvar for å løse klimakrisa. Det gjelder også for fylkeskommunen, og vi vil derfor gjøre mer for å kutte klimagassutslipp i fylket. Vi ønsker blant annet at nye bygg skal bruke mindre energi og at busser, båter og ferger skal ha lavere utslipp.

Om vi skal kunne velge mer grønt i fremtiden må vi også ha mer fornybar energi. Høyre vil bygge ut mer kraft i regionen og gjøre Troms til en større produsent av kraft til oss selv og verden. Det må også lønne seg å velge grønt og være dyrere å forurense.

Troms Høyre vil:

- At fylkeskommunen skal forplikte seg til å kutte klimagassutslipp på sine bygg og i sine tjenester.
- Ha mer produksjon av fornybar energi for å kunne velge grønt i fremtiden.

- At det skal være billigere og enklere å ta klimavennlige valg, og dyrere og vanskeligere å forurense.
- Utvinne olje og gass slik at Europa kutter utslipp gjennom å erstatte bruken av kull.
- Bytte ut kjernekraft.
- Utvikle nye grønne arbeidsplasser.

Utdanning

Høyre mener at utdanning gir muligheter for alle. Derfor er det viktig at vi satser på et fleksibelt utdanningstilbud, slik at elevene kan oppnå sine drømmer, at næringslivet får kompetansen de har behov for, og at læring kan skje når som helst i livet. For å lykkes med det må vi ha et helhetlig utdanningstilbud i Troms. På denne måten sikrer vi en region i utvikling.

Troms er i omstilling. Det utvikles nye næringer, det gjøres endringer i næringsstrukturer og teknologi blir viktigere i årene fremover. I tillegg er dagens arbeidsliv og karriereløp mer fleksibelt enn tidligere. Dette stiller krav til at utdanningstilbudene fylkeskommunen tilbyr er tilpasset denne utviklingen.

Med eleven og læring i fokus

Høyre mener at skolen er den viktigste arenaen for å bidra til at elevene kan oppnå sine drømmer. Da er et utdanningssystem med eleven i sentrum og med fokus på mestring og kvalitet i undervisningen avgjørende.

Troms Høyre vil:

- At minst 9 av 10 elever som begynner på videregående opplæring fullfører innen en femårsperiode.
- Ha nivådifferensiert undervisning for å sikre elevenes rett til tilpasset opplæring.
- Innføre anonym retting av større prøver og innleveringer i de videregående skolene.
- Gi elever mulighet til å ta fag på et høyere nivå gjennom samarbeid mellom grunnskoler, videregående skoler og universitets- og høyskolesektoren.
- Ha samspill mellom videregående utdanning og næringslivet gjennom å oppmuntre til innovasjonsarbeid, involvering og praksis i lokalt arbeidsliv.
- Legge til rette for entreprenørskap gjennom skolen ved å satse på «Ungt entreprenørskap» og andre lignende organisasjoner og prosjekter.
- Sørge for at lærere i den videregående skolen har nødvendig faglig kompetanse.
- At skolen har et godt samarbeid med næringslivet og kommuner ved å invitere de inn til gjesteforelesninger.

- Sørge for at elevene og skolene har læremidler med høy kvalitet.
- Arbeide for at det utvikles tilstrekkelige læremidler på samisk.
- Innføre sommerskole med muligheter for raskere kontinuasjonseksamen i alle deler av regionen.
- Slå sammen standpunkt karakterene i norsk til en karakter, samt søke om å ha sidemål som programfag.
- Opprette en skolepris som årlig tildeles i fylkestinget til en skole som har utmerket seg med gode resultater.
- Åpne for fleksible søknadsfrister, slik at inntak til videregående skole ved behov også kan skje midt i et skoleår.

Et system for elevenes læring og samfunnets behov

Høyre vil utvikle forutsigbare og fleksible utdanningstilbud som følger utviklingen i samfunnet og næringslivets behov. Digital undervisning sikrer flere muligheten til å ta utdanning i hjemkommunen. Dette gjør at ungdommene kan få et forhold til arbeidslivet i kommunen, og gi arbeidslivet mulighet til å rekruttere dem etter endt utdanning. Høyre vil sikre at flere kommuner får et utdanningstilbud som hindrer fraflytting og sikrer behovet for kompetanse i kommunene.

Troms Høyre vil:

- At næringslivets behov skal være en del av grunnlaget for utviklingen og strukturen på utdanningstilbudet i fylket.
- At antall elevplasser i større grad enn i dag må tilpasses næringslivets behov.
- Lage en helhetlig struktur for videregående utdanning i fylket, med særlig fokus på fleksibel og digital undervisning for å sikre utdanningstilbud i fylket.
- Ha fritt skolevalg.
- Styrke nettbasert undervisning på skoler.
- Etablere kompetansehuber der fleksible og modulbaserte utdanningstilbud på alle nivåer er tilgjengelig digitalt, som for eksempel Nettskolen Troms.
- Åpne opp for mer utstyrsleie fra næringslivet for å sikre oppdatert og moderne teknologi og utstyr til undervisning.
- Bruke resultater og undersøkelser fra opplæringen, som for eksempel Elevundersøkelsen og Kvalitetsmeldingen, aktivt for å øke kvaliteten i opplæringen
- Gjennomføre undersøkelser i næringslivet av hvordan utdanningstilbudet oppfattes og bruke disse som grunnlag for en bedre opplæring
- Innføre forsøk med eksamen før russetiden.

- Sikre og videreutvikle internasjonale videregående skole-tilbud, slik at elever har gode valgmuligheter.

Laget rundt eleven

Læreren

Høyre mener at alle elever skal møte en kvalifisert lærer. Lærerens betydning er helt essensiell for elevens læring og mestring i skolen. Derfor er det avgjørende at lærerne har både nok tid, ressurser og riktig kompetanse. Høyre vil fjerne unødvendig byråkrati for lærerne i skolen, og satse på etter- og videreutdanning.

Troms Høyre vil:

- Styrke det regionale studietilbudet på etter- og videreutdanningsfeltet.
- Belønne lærere som gjennomfører og består kompetanseheving.
- Sørge for at lærerspesialistordningen gjeninnføres.
- Satse på at lærere får god opplæring i aktiv bruk av digitale verktøy og læremidler for økt individuelt tilrettelagt undervisning
- Sikre god og oppdatert kompetanse innen LHBTIQ-relaterte tema og utfordringer. gjennom jevnlig kurs for lærere og ansatte, skolehelsetjenesten og andre førstelinjetjenester som møter unge.
- Innføre stipendordning for de som ønsker å ta etter- og videreutdanning i samisk.
- Ha lærerevaluering, samt fremme og vektlegge elevenes oppfatning og mening.
- Tilby videreutdanning til rektorer og samtidig stille krav om lederkompetanse.

En trygg skolehverdag for alle elever

Den videregående skolen skal være en tilrettelegger for elevens læring. Høyre vil sikre at skolene har et helhetlig lag rundt eleven slik at lærere kan være lærere og ha fokus på undervisning. Skolene må innhente kompetanse fra blant annet miljøterapeuter, helsesykepleiere, psykologer og rådgivere.

Fylkeskommunen har et ansvar for å sikre at elevene og lærlingene har et godt fysisk skolemiljø. Det er et sterkt behov for å imøtekomme det enorme vedlikeholdsettersepet de videregående skolene og elevboligene har.

Troms Høyre vil:

- Øke skolens kompetanse om læringsmiljø og behandling av skolemiljøsaker.
- Intensivere arbeidet for en mobbefri skolehverdag med forebygging og nulltoleranse for diskriminering og trakassering.
- Bidra til at skolene har virkemidler som motvirker mobbing, trakassering og bruk av rusmidler, og samarbeide med organisasjoner som f.eks. MOT.

- Mobbeombudet skal ta opp mobbing og trakassering knyttet til seksuell orientering og kjønnsidentitet.
- Satse på en god karriereveiledning og rådgivningstjeneste som også er tilgjengelig på chat og med utvidet åpningstid.
- Satse på ordninger som skal forhindre frafall, ved bruk av blant annet ressurspedagoger.
- Sikre bedre overganger mellom ungdomsskolen og videregående skole, eksempelvis med å legge til rette for møter mellom skolene, hospitering, og et bredere skole-hjem-samarbeid.
- Skape møteplasser mellom rådgivere i grunnskolen og rådgivere i videregående skole.
- Ha bedre samarbeid mellom rådgivningstjenesten i ungdomsskolen, de videregående skolene og næringslivet for å gi elevene bedre veiledning om yrkesfagene.
- Videreutvikle samarbeidet mellom PP-tjenesten i fylket og kommunene.
- Åpne opp skolebygg for aktiviteter etter skoletid.
- Øke vedlikeholdet på de videregående skolene, og sørge for et godt inneklima som fremmer læring og helse.
- Sikre at alle elevhjem og internat er godt vedlikeholdt.
- Ha mer samarbeid med kommunene og private aktører for bygging, drift og vedlikehold av skole- og hybelbygg.
- Bygge flere elevboliger i nærheten av skolene hvor det er grunnlag og behov for det.
- Innføre «Mobbeknapp» slik at elever enkelt kan varsle om mobbing eller krenkelser.

Skolehelsetjenesten

At elevene trives på skolen er en grunnleggende forutsetning for at de skal ha best mulig læringsutbytte. Elevenes psykiske helse er en sentral del av dette. En dårlig psykisk helse kan være til hinder for elevenes læring på skolen, og det er viktig at fylkeskommunen tar dette på det største alvor.

Troms Høyre vil:

- Styrke skolehelsetjenesten og de sosiale tilbudene i den videregående skolen.
- Gjøre det lettere å komme i kontakt med helsesykepleier gjennom å styrke den digitale skolehelsetjenesten.
- I samarbeid med helsefaglig kompetanse, skoler og kommuner fastsette et normtall for hvor mange elever det bør være per helsesykepleier, samt utforme en plan for å oppnå målet.
- Starte et pilotprosjekt for å kunne overføre ansvaret for skolehelsetjenesten på videregående skole fra kommunene til fylkeskommunen
- At alle elever og lærlinger skal få tilbud om en fast helsesykepleiertime hvert år.

- Ha psykisk helse som et mer gjennomgående tema i skolehverdagen.
- Legge bedre til rette for organisert eller egenorganisert fysisk aktivitet i skolemiljøet.
- At skolehelsetjenesten først og fremst skal være et lavterskeltilbud og at helsesykepleiere skal henvise til større problemer videre.
- Gi støtte til flere aktører som driver lavterskel digitale tjenester for unge som trenger noen å snakke med.

Yrkesfaglig opplæring

For å styrke kompetansen, fagmiljøene og næringslivet i regionen, trenger vi flere fagarbeidere. Dette arbeidet starter i den videregående skolen. Høyre mener at opplæringen må skje i samarbeid med næringslivet og med tilgang på moderne utstyr.

Kompetanseheving må skje i alle deler av livet. Flere må inkluderes i arbeidslivet og få muligheten til å fylle på med ny kompetanse. Dette gjøres best med fleksible løsninger. Høyre ønsker en satsning på fagskolen, voksenopplæring og etter- og videreutdanning.

Troms Høyre vil:

- Satse på et fleksibelt utdanningstilbud med læring i fokus, eksempelvis med modulstrukturert yrkesopplæring.
- Gi flere mulighet til å ta yrkesfaglig utdanning gjennom fleksible ordninger som tilrettelegger opplæringen til den enkelte elev og lærling.
- Tilpasse utstyrsstipendet etter yrkesfaglinjene.
- Sørge for oppdatert og kvalitetssikret utstyr ved de yrkesfaglige tilbudene.
- Sikre elevene mer moderne utstyr i skolen ved å gjennomføre en forsøksordning der stat, fylke og næringslivet samarbeider om deling av avansert utstyr mellom flere skoler ved bruk av en mobil enhet, eksempelvis en utstyrsbuss, som kan betjene flere skoler i fylket.
- Gjøre det enklere å ta yrkesfaglig utdanning uten ungdomsrett.
- Gjøre det enklere for elever med særlige behov å velge yrkesfag.
- Sikre godt samarbeid mellom skolene og opplæringskontorene.
- Bidra til gode modeller for voksenopplæring og tilrettelegging for et inkluderende arbeidsliv gjennom samarbeid med næringslivet.
- Sørge for at voksne får større mulighet til å øke sin kompetanse, både i videregående og høyere utdanning.
- Styrke Fagskolen i nord gjennom flere studieplasser, økt tilgjengelighet for fagarbeidere og etablering av nye studieretninger som næringslivet etterspør.

- Videreutvikle fylkeskommunens karriereveiledningstilbud for å gi voksne i fylket råd om karriere, og tilpasse tilbudet et stadig mer fleksibelt og endret arbeidsliv.
- Gjøre det lettere å bytte fra studieforberedende til yrkesfaglige program
- Gjøre det lettere å ta yrkesfagutdanning i voksenopplæringen etter «Helsfyrmodellen».
- Sikre et variert og attraktivt tilbud gjennom å tillate og oppfordre til private yrkesfagskoler.
- Utvide mulighetene for å kunne ta realfag på yrkesfag
- Gi bedrifter insentiver til at lærlinger skal fullføre gjennom tilbakebetaling av arbeidsgiveravgift ved bestått fagprøve
- Gjøre det lettere for yrkesfaglige videregående skoler å rekruttere og ansette folk som ønsker å undervise i programfag rett fra bransjen.
- At bedrifter skal få mulighet til å søke om at det opprettes yrkesfagprogrammer på fagretninger der de trenger kompetanse.
- At fylkeskommuner i samarbeid med privat og offentlig arbeids- og næringsliv lager et nettverk for å bistå elever som sliter med å finne lærlingeplass.
- Utvide tilbudet med Yrkes- og studiekompetanse (YSK).

Infrastruktur

Høyre er opptatt av at vi skal ha en god og moderne infrastruktur som sikrer at folk har mulighet til å reise trygt og effektivt, og at bedriftene kan frakte varene sine raskt.

Gode veier, kollektivtrafikk, sjøtransport og luftfart gir folk mulighet til å bo og skape jobber i alle deler av fylket. Det binder regionen sammen, skaper attraktive bomiljøer og sikrer næringslivet tilgang til tjenester og arbeidskraft. En sterk satsing på samferdsel handler om å bygge fylket for fremtiden.

Fylkesveier

Fylkesveiene våre binder sammen distrikt og kommuner og er transportkorridorer inn mot riksveiene. Dårlig vedlikehold av fylkesveier gir utfordringer for næringsliv og reisende i Troms. Høyre vil styrke satsningen på fylkesveiene og bidra til å ta ned vedlikeholdsetterslepet.

Troms Høyre vil:

- Ha en betydelig økning i vedlikehold av fylkesveier og redusere vedlikeholdsetterslepet på dagens fylkesveier.
- Prioritere fylkesveier som har stor næringsmessig betydning for å bringe produkter fra kyst til marked.
- Oppgradere og dimensjonere viktige fylkesveier hvor det fraktes mye gods, inkludert tunneler og broer.
- Sørge for at drift og vintervedlikehold er bedre tilpasset næringslivet og pendlers behov.
- Staten må øke sine overføringer til fylkesveiene.
- Jobbe for at alle prosjekter i Nasjonal transportplan (NTP) i Nord-Norge blir gjennomført.
- Videreføre satsingen på samferdsel i Troms og i Finnmark for å knytte fylkene bedre sammen.
- At Nye Veier AS skal bygge flere veier raskere og billigere ved å øke rammene og gi dem ansvar for flere prosjekter.
- Koble næringspolitikk, transportpolitikk og klimapolitikk tettere sammen
- Etablere flere ladepunkter for elbiler.
- Etablere flere døgnhvileplasser for tungtransport.

Trafikksikkerhet

Folk og varer skal komme raskt - og viktigst av alt - trygt frem. Arbeidet med trafikksikkerhet krever langsiktig og helhetlig tenking. Dårlige veier og manglende gang- og sykkelstier innebærer unødig stor risiko for trafikanter. Fylkeskommunen er en viktig aktør i trafikksikkerhetsarbeidet, og Høyre vil at vi skal styrke vår innsats på flere områder.

Troms Høyre vil:

- Legge til grunn nullvisjonen for hardt skadde og drepte i trafikken.
- Bygge mer gang- og sykkelvei.
- Legge til rette for at Troms fortsatt kan være en testarena for utvikling av autonome kjøretøy.
- Styrke kontrollvirksomheten av tungtransporten, spesielt om vinteren.
- Prioritere holdningsskapende arbeid, møtefrie hovedveier og vedlikehold og fornying av infrastrukturen for å øke trafikksikkerheten.
- At det etableres radio- og mobildekning på hele hovedveinettet.

Kollektivtransport

Høyre ønsker at flere skal kunne velge å bruke kollektivtransport. Det gir frihet til å ferdes fritt og trygt, også for de som ikke har eller ønsker å bruke bil. For at kollektivtransport skal være et reelt alternativ må koordineringen mellom de ulike tilbudene bli bedre.

Troms har flere veiløse samfunn som er avhengig av sjøtransport. Store kutt i tilbudet med færre avganger rammer hele samfunn. Høyre mener at samferdselstilbudet på sjø må forbedres. Vi vil ha et tettere samarbeid med kommunene for å sikre et godt, koordinert og forutsigbart rutetilbud.

Troms Høyre vil:

- Sørge for tilstrekkelig kapasitet og regularitet på hurtigbåt- og fergesamband.
- Redusere prisen for å reise med hurtigbåt.
- Arbeide for helhetlig og sømløse overganger mellom de ulike kollektivtilbudene.
- At hurtigbåtflåten har gode samdriftsløsninger der for eksempel fartøyene kan frakte gods.
- Videreutvikle drosjenæringen som en viktig del av kollektivtransporten og med et sterkt kundeperspektiv.
- Prioritere lavutslippsløsninger på vei og sjøtransport i samarbeid med private aktører.
- Etablere ladepunkter for elektriske fartøy i flere havner.
- Ha større brukerfokus i kollektivtransporten for å gjøre den mer attraktiv for reisende.
- Ta i bruk ny teknologi og mer fleksible løsninger som gjør kollektivtransport mulig for enda flere.
- Jobbe for at klimagassutslippene fra transport halveres de neste ti årene
- Jobbe for en nyere fergeflåte.
- Innføre studentrabatt på kollektivreiser.

- Øke antall bussavganger i rushtiden, samt på kvelds- og nattestid.
- Utvide «Ungdom Total»- ordningen til å innebære at ungdom og unge voksne mellom 16 – 25 år kan reise ubegrenset med buss og hurtigbåt i Troms i 30 dager.
- Opprette flere bussruter direkte til UiT/ UNN.

Fly og flyplasser

Et godt flytilbud er helt avgjørende for reisende i vår region. Når nye flymodeller som er mer miljøvennlige fases inn, vil de stille større krav til rullebanene. Dette blir en utfordring ved mange av våre flyplasser.

Svært høye priser på mange ruter er en stor utfordring for næringslivet og en belastning for mange reisende. Hele 40 prosent av en flybillett mellom Nord-Norge og Sør-Norge er avgifter. Dette er paradoksalt for en region som det etter sigende skal satses på, og der fly er eneste reelle alternativ for å kunne reise mellom nord og sør.

For Høyre er det svært viktig å utvikle flyplasser som legger til rette for flyfrakt av sjømat, legger grunnlag for vekst innen turisme og sikrer gode rutetilbud for reisende til et akseptabelt prisnivå.

Troms Høyre vil:

- Fjerne flypassasjeravgiften
- Opprettholde en desentralisert flyplasstruktur.
- Jobbe for å senke billettprisene på kortbanenettet
- Styrke arbeidet for bedre tilrettelegging for flyfrakt og eksport av sjømat
- Jobbe for at flyplasser utbedres for å kunne håndtere moderne miljøvennlige fly og at arbeidet med forlenging av rullebaner må være på plass før nye fly fases inn.
- Jobbe for flere direkteruter mellom nord og sør.
- Få flere ruter inn i FOT-systemet og ha lavere billettpriser som et kriterium i anbudskonkurransen

Ras- og skredsikring

Å bo og ferdes i ras- og skredutsatte områder er en stor belastning for innbyggere og næringsliv. Ras og skred utgjør en reell risiko for liv og helse. Stengte veier fører til økonomiske tap for næringslivet og tapte skoledager for elever. Samfunn som blir isolert over tid løper også en stor risiko ved behov for pasienttransport eller akutte kriser.

Troms Høyre vil:

- Prioritere sikring av rasutsatte veistrekninger.
- Ta i bruk ny teknologi for å forebygge, detektere og varsle ras.
- At arbeidet med flom- og rassikring styrkes på utsatte veistrekninger.
- Øke beredskapen for å sikre transporttilbud til samfunn som isoleres av ras og skred.

- Styrke arbeidet med geologiske undersøkelser i forhold som må inngå i det forebyggende arbeidet mot skred og ras.
- Sørge for at planlagte tunneller ved rasutsatte strekninger blir realisert.

Intelligente transportsystemer

Intelligente transportsystem registrerer og formidler den aktuelle trafikksituasjonen i sanntid.

Reiseopplevelsen blir mer positiv da man får bedre trafikkavvikling, økt trafiksikkerhet og mer nøyaktig informasjon til den reisende. Informasjonen samles og kan formidles via tavler på veien, trafikkradio, telefonnettet og internett.

Troms Høyre vil:

- Bygge ut transportsystemer som er i tråd med utviklingen, ta i bruk nye teknologiske metoder og formidle informasjon til trafikanter på best mulig måte
- Samle informasjon på en plattform slik at det er enkelt for reisende å finne relevant informasjon og ta den i bruk.
- Bygge ut infotavler langs veier, holdeplasser, flyplasser og andre steder der det er mest naturlig.
- Samarbeide med private aktører som har utviklet nye løsninger for mer intelligente transportsystemer, og sikre at fylkeskommunen tar i bruk disse løsningene på fylkesveinettet.
- Bruke big-data i trafikkavvikling og trafiksikkerhetsarbeidet.

Energi

Tilgangen til ren og fornybar kraft er avgjørende for vekst og utvikling i nord. Lave strømpriser er et viktig konkurransefortrinn og gjør landsdelen vår attraktiv for etablering av industri og arbeidsplasser, som igjen trekker innbyggere til nord. Vi har imidlertid ikke tilgang til mer kraft enn det vi trenger i dag, og er avhengig av større produksjon for å kunne møte behovet i årene fremover. Skal vi unngå høyere strømpriser for folk og næringsliv og utvikle regionen vår videre, er vi nødt til å bygge ut mer kraft.

Høyre vil oppgradere eksisterende vannkraft og bygge ut vindkraft til havs og på land, gjennom gode prosesser i forkant av utbygginger. I tillegg må kraftlinjene og øvrig infrastruktur rustes opp for å bedre utnytte den kraften som blir produsert. Skal videre utbygging av vindkraft på land ha legitimitet i befolkningen, er det viktig at vertskommunene får mer igjen av kraftinntektene.

Høyre mener at klimapolitikken må utvikles i samarbeid med næringsliv og industri. Norge har i dag ledende miljøer innenfor blant annet produksjon av rent hydrogen, fornybar energi, karbonfangst og lagring (CCS), skipsfart og grønne datasentre. Høyre ønsker at Troms skal være et ledende industrifylke og en viktig bidragsyter i det grønne skiftet og energiutviklingen.

Petroleumsnæringen er Norges største og viktigste næring. Oljenæringen må fortsette å ha gode og forutsigbare rammevilkår som bidrar til investeringer og vekst på sokkelen. Høyre mener at Norge fortsatt skal ha en sterk petroleumsnæring, og vi vil støtte næringen i det videre arbeidet med leting etter nye ressurser, også som del av det grønne skiftet.

Norges geologiske undersøkelse (NGU) har beregnet at kjente og undersøkte metallressurser i Norge har en verdi på rundt 1 400 milliarder kroner. I tillegg kommer industrimineraler, pukk og grus, kull og naturstein, som er beregnet til anslagsvis 1 100 milliarder kroner. Totalt utgjør dette mineralressurser for opp mot 2 500 milliarder kroner. En stor del av dette ligger i vår nordlige landsdel. En industriell utvikling basert på mineralske og metalliske ressurser vil gi flere kompetansekrevende arbeidsplasser og styrke regionens utvikling.

Troms Høyre vil:

- At den kraftkrevende industrien i Troms må sikres stabil tilgang på nødvendig kraft til videre drift og utvikling.
- At det legges til rette for mer kraftkrevende industri som batteri- og hydrogenproduksjon i Troms.
- Redusere byggetiden, fjerne flaskehals og sikre et mer effektivt strømnnett som legger til rette for arbeidsplasser og verdiskaping i Nord-Norge.
- At det skal være attraktivt for kraftselskap å oppgradere eksisterende vannkraftverk og at det legges til rette for utbygging av nye kraftanlegg.
- Jobbe for at regelverket og virkemiddelapparatet gjennomgås for å stimulere til bruk av solenergi og andre fornybare energikilder.
- Være positiv til utbygging av nye vindkraftanlegg i regionen, så fremst det gir lokale ringvirkninger og har lokal oppslutning.

- At havvind etableres som en industrisatsing i regionen.
- Arbeide for større regionale ringvirkninger fra petroleumsnæringen i nord.
- Sikre en god oljevernberedskap i samarbeid med private aktører.
- At saksbehandlingstiden for mineralprosjekter forkortes.
- At de tre nordlige fylkeskommunene skal utarbeide en regional plan for energiutvikling i Nord-Norge.
- Ta en aktiv rolle ovenfor nasjonale myndigheter for å forsere utbyggingen av kraft i Troms.
- Sikre utbyggingen av 420 kV kraftlinje fra Skaidi til Hammerfest, samt gjennomføre utbyggingen østover til Varangerbotn.
- At fylkeskommunen i regionale næringsplaner skal utrede potensialet for framtidig industriutvikling i Troms, basert på en framtidig utbygging av elektrisk kraft og utbygd overføringskapasitet på høyeste nettnivå.
- Jobbe for at kjernekraft så snart som mulig blir en del av de framtidige løsningene.
- At elektrifisering av olje og gass-installasjoner kun kan skje gjennom utbygging av ny, fornybar energi i landsdelen, og ikke forverre kraftunderskuddet i Troms og Finnmark.
- Jobbe for etablering av anlegg med karbonfangst- og lagring.
- At elektrifiseringen av sokkelen settes på pause frem til vi har en stabil energisituasjon i Europa, og vi har løsninger som ikke krever strøm fra land.

Helse

Tryggere helsetjenester for alle

Høyre mener at alle skal ha en likeverdig og god helsetjeneste uansett hvor man bor i landet. Troms har store avstander som gir høye kostnader og lang reisevei for å komme seg til sykehus. Brukervennlighet og digitale løsninger må utvikles i større grad for å unngå unødvendige reiser og sykehusbesøk, som kunne vært løst med nye og digitale løsninger. Vi må ha gode prehospitale tjenester slik at pasienter kommer seg trygt, raskt og effektivt frem til behandlingsstedet.

I Troms og Finnmark har vi flere sykehus som tilhører ulike helseforetak. For å sikre nødvendig kompetanse, samhandling og økonomisk styring mener Høyre at alle sykehusene skal tilhøre samme helseforetak.

Høyre vil styrke UNN som universitetssykehus, som en paraply for de mindre sykehusene. Denne styrkingen vil komme alle sykehusene i regionen til gode når det gjelder utvikling og tilgang til kompetanse.

Troms Høyre vil:

- At sykehusene i Troms og Finnmark skal tilhøre samme foretak .
- At de prehospitale tjenestene skal ha høy kvalitet og sikre best mulig behandling for pasienten på vei til sykehus.
- Styrke UNN som universitetssykehus med flere ressurser.
- Sikre at det utdannes nok helsepersonell i regionen.
- At man oppsøker pasienter og brukere som har behov for helsehjelp i større grad enn i dag.
- Samarbeide med private aktører i helsetjenestene for å utnytte all ledig kapasitet og kompetanse

Folkehelse

Et viktig mål i folkehelsearbeidet er å skape god livskvalitet. God livskvalitet fremmer helse og sunne levevaner, og beskytter også mot psykiske plager som angst og depresjon og gjør det lettere å leve med helseplager.

I samfunn med mindre ulikhet er det ofte større grad av tilhørighet, fellesskap og tillit, både mellom mennesker og til institusjoner, samt bedre helse og livskvalitet. "Hverdagsgledens fem", som inkluderer det å knytte bånd, være fysisk aktiv, fortsette å lære, være oppmerksomt til stede og å gi til andre, bidrar positivt til livskvaliteten.

For voksne er arbeid en av de viktigste arenaene for kontakt, mening og mestringsopplevelser. Det å stå utenfor arbeidslivet gir betydelig risiko for dårligere livskvalitet. Aktivitetstilbud og møteplasser som er inkluderende skaper innenforskap og økt livskvalitet.

Tilgang til grøntarealer, transportmuligheter, kulturarrangementer og idrettsarenaer betyr mye for opplevelse av tilhørighet, aktivitet, utvikling og kontakt. Trygge nærmiljø stimulerer til økt utendørsaktivitet

og deltakelse. Mulighet for å bidra i frivillige lag og organisasjoner styrker opplevelsen av å være til nytte og ha en egenverdi. Dette fremmer fellesskap og kan ha stor betydning for å forebygge eller redusere ensomhet og sosial isolasjon, både hos unge, voksne og eldre.

En god psykisk helse er viktig for god livskvalitet gjennom hele livet, og derfor må innsatsen settes inn tidligst mulig. Koronapandemien har ført til økt ensomhet blant flere, og vi må forebygge at psykiske problemer oppstår blant annet ved å forhindre utenforskap.

Troms Høyre vil:

- Gjennom planarbeid legge til rette at alle innbyggere har mulighet til å oppleve "hverdagsgledens fem", samt god livskvalitet ved å fremme gode oppvekst- og levekår, trygge lokalsamfunn, og styrke utviklingen av meningsfulle aktiviteter og fellesskap for innbyggere.
- At innbyggerne får delta aktivt i beslutningsprosesser i utforming av planer.
- Bidra i nært samarbeid med næringslivet til at flere kommer inn i arbeid.
- Støtte opp og spille på lag med frivillige organisasjoner.
- Støtte opp om friluftsrådernes satsning på Ti-på-topp konkurranser.
- Sikre lett tilgjengelig hjelp og lavterskeltilbud for de som opplever psykiske helseproblemer, og jobbe for at flere unge skal lære å håndtere livsmestring. Dette må gjøres i samarbeid med kommunene.
- Styrke det forebyggende arbeidet mot spiseforstyrrelser gjennom bedre informasjon og flere lavterskeltilbud.
- Sikre at den videregående skolen jobber med forebyggende tiltak mot rus.
- Gjennomføre en ny folkehelseundersøkelse i fylket for å sikre god kunnskap om helseutfordringene i befolkningen.

Tannhelse

Det er forskjeller i tannhelsen til befolkningen utfra økonomi, geografi og om man tilhører en utsatt gruppe. Reisevei er en utfordring i vår region. Høyre mener flere oppgaver bør utføres på den lokale tannklinikken, for eksempel kontroll av tannregulering av kjeveortoped.

Selv om vi i dag har tannklinikker i de fleste kommuner, så er utfordringen å rekruttere nok personell. Høyre vil støtte opp om kompetansen som Tannhelsetjenestenes kompetansesenter for Nord-Norge (TkNN) utgjør og det viktige forsknings- og utdanningsarbeidet som foregår innenfor fagmiljøene ved Universitetssykehuset og UiT - Norges arktiske universitet.

Troms Høyre vil:

- Fortsatt ha en desentralisert tannhelsetjeneste for å sikre god og nødvendig tannhelse til hele befolkningen, og at den må organiseres og finansieres på lik linje med de andre helsetjenestene.

- Styrke den individuelle kompetansen på de lokale klinikkene.
- Jobbe for at tannklinikker har tilstrekkelig kompetanse lokalt, slik at pasienter skal kunne gjennomføre nødvendig behandling uten for mye reising.
- Sikre god rekruttering til de ulike klinikkene i fylket.
- Styrke samarbeidet med de private tannhelseklinikkene i fylket.
- Ta i bruk digitale løsninger for brukertilpasset tannbehandling.
- Styrke TkNN som den viktigste leverandøren av relevant kompetanse innenfor tannhelse i Troms.

Kultur, idrett og frivillighet

Kultur, idrett og frivillige arenaer er bærebjelken i mange av våre lokalsamfunn, og skaper muligheter og bolyst i hele fylket.

Kultur og mangfold

Høyre ønsker et kulturliv med nyskaping og kvalitet der hovedmålet er mangfold av kulturopplevelser. Dette gjøres gjennom sterke kulturinstitusjoner, god talentutvikling og en stor bredde av kunstutøvere. Det arrangeres årlig mange festivaler som skaper engasjement og bolyst både lokalt og regionalt.

Troms er et flerkulturelt fylke, og kunst og kultur er dypt forankret i vår historie. Vi har et særlig ansvar for å ivareta og videreutvikle den samiske og kvenske kulturhistorien og språket i vår region.

Troms Høyre vil:

- Sikre gjennomføring av UKM og andre kulturarrangementer for barn og unge.
- Videreutvikle skolebibliotekene og folkebibliotekenes rolle som kunnskapsformidler, kulturformidler og møteplass.
- Utvikle museenes rolle som kunnskapsformidler og kulturarvforvalter.
- Ivareta og videreutvikle grenseoverskridende kulturutvikling, særlig rettet mot ungdom.
- Støtte lokale kunstnere og utøvere.
- Forenkle og redusere søknadsbyråkratiet for kultursektoren.
- Fortsatt ha finansieringsordninger for festivaler og kunstinstitusjoner.
- Utvikle Scene Nord som regional kulturaktør.
- Arbeide for at Arktisk filharmoni og Hålogaland teater skal bli helhetlig statlig finansiert.
- Bidra til å bevare og videreutvikle samisk og kvensk språk og kultur.
- Sikre bevaring og formidling av kulturminner.
- At "vern gjennom bruk" skal være førende prinsipp for kulturmiljøforvaltningen.

Idrett og frivillighet

Idrett, frivillighet og fritidsaktiviteter skaper mening i hverdagen, møteplasser mellom mennesker og tilhørighet til lokalsamfunnet. Høyre vil at alle skal kunne delta, uavhengig av sosial bakgrunn, økonomi eller funksjonsevne. Idretten og frivilligheten er viktige arenaer for medmenneskelig kontakt, inkludering og integrering.

Troms Høyre vil:

- Støtte og bygge opp under det frivillige arbeidet.

- Sikre gode rammevilkår for idretten gjennom spillemiddelordningen.
- Styrke arbeidet for attraktive og moderne fleridrettsanlegg i fylket.
- Se på muligheten for å etablere ishaller.
- La frivilligheten bruke fylkeskommunale bygg og lokaler når fylkeskommunen ikke bruker dem selv.
- Sørge for et minimum av skjemaer og byråkrati forbundet med frivillig arbeid, og forenkle søknadsprosessen til frivillige organisasjoner gjennom flerårige tildelinger.
- Sikre godt tilrettelagte områder for idrett og friluftsliv i arealplanlegging.
- Bidra til fortsatt finansiering av Arctic Race of Norway, Reistadløpet og Finnmarksløpet.

Klima og miljø

Høyres klima- og miljøpolitikk skal sørge for en bærekraftig og lønnsom vekst, slik at Troms kan være en del av løsningen på de globale klimautfordringene. Vi må utnytte naturressursene våre slik at vi kan bidra til grønn omstilling, skape flere arbeidsplasser og redusere klimautslipp. Fylkeskommunen må være en pådriver for en bærekraftig omstilling i regionen, både innenfor offentlig sektor, næringslivet og blant innbyggerne. Det skal alltid lønne seg å velge bærekraftig.

Grønn region gir muligheter

Høyre mener at klimautfordringene må løses gjennom internasjonalt, nasjonalt og lokalt samarbeid. Samarbeid med næringslivet er en grunnleggende forutsetning for å lykkes. Det offentlige må være en tilrettelegger for bedrifter og innbyggere som ønsker nye bærekraftige løsninger.

Naturressursene våre gir muligheter for regionen. Gjennom utnyttelse av disse kan vi bidra til å skape flere arbeidsplasser, samtidig som vi er en viktig leverandør til det nasjonale og internasjonale markedet for klimavennlige produkter og råvarer.

Troms Høyre vil:

- Prioritere støtte til bedrifter som utvikler nye bærekraftige løsninger, i forhold til relevans.
- Kartlegge mineralressursene i nord og bidra til utvinning av lønnsomme mineralprosjekter.
- Etablere flere vindkraftanlegg for økt fornybar produksjon, og sikre lokale ringvirkninger fra disse.
- Satse på mer klimavennlig matproduksjon på land og til havs.
- Styrke samarbeidet mellom fylkeskommunen og UiT – Norges arktiske universitet for å finne relevante løsninger på klima- og miljøutfordringene i Troms.
- Ha tettere samarbeid med næringsliv og kunnskapsmiljøer for å utvikle nye klimavennlige løsninger for vår region.

Fylkeskommunenes klima- og miljøarbeid

Fylkeskommunen kan ikke bare være en tilrettelegger, men må også ta ansvar for klima- og miljøarbeidet i egen organisasjon. Fylkeskommunen er en stor tjenesteyter innenfor transport og utdanning, og må gjennom sine innkjøp sikre at utslipp kuttes.

Høyre mener at fylkeskommunens virkemiddelapparat i større grad må understøtte at næringslivet har forutsetninger for å lykkes med overgangen til mer bærekraftige alternativer. Dette innebærer både konkrete tilskuddsmidler, kunnskapsdeling og veiledning for hvordan bedrifter kan lykkes. Dersom bedriftene i nord blir hengende for langt etter, vil det være en varig konkurranseulempe for næringslivet. Høyre vil bidra til at næringslivet tar i bruk og utvikler klimavennlige løsninger som et konkurransefortrinn.

Troms Høyre vil:

- Prioritere nullutslippsløsninger ved nye anbud innenfor buss, ferge og hurtigbåt.

- At nye busser og andre offentlige kjøretøy og maskiner så langt praktisk og økonomisk mulig skal være CO2-nøytrale.
- At ladeinfrastruktur for offentlige kjøretøy må gjøres tilgjengelig for tung næringstransport der det er mulig.
- Bygge ut ladeinfrastruktur for tyngre kjøretøy i hele landsdelen, sammen med for eksempel Enova.
- Innføre innkjøpsrutiner i fylkeskommunen som prioriterer klimavennlige innkjøp.
- Redusere bruk av engangsartikler, papir og redusere avfall i fylkeskommunens organisasjon.
- Redusere egen reisevirksomhet ved mer bruk av digitale møter.
- Mer gjenbruk og reparasjon fremfor kjøp av nytt i fylkeskommunens innkjøpsrutiner.
- Redusere matsvinn i kantiner og etablere samarbeidsprosjekter med aktuelle organisasjoner for å kutte matsvinnet.
- At alle nye fylkeskommunale bygg som minimum skal bygges som passivhus
- Kartlegge tiltak i fylkeskommunale bygg for å redusere forbruk av energi.
- Etablere tilskuddsordning for unge grundere som satser på grønn utvikling.
- Ha en ENØK-kordinator i fylkeskommunen som kan bistå og rådgi bedrifter som ønsker å legge om til mer bærekraftig produksjon og vekst.
- Videreutvikle fylkeskommunens klimaregnskap til å bli et effektivt verktøy for prioritering av tiltak, og sette konkrete mål for utslippsreduksjon fra fylkeskommunen.
- Ha en dedikert ressurs, eller enhet, som har ansvaret for klimaarbeidet i fylkeskommunen.

Natur og friluftsliv

Troms har fantastiske muligheter for allsidige naturopplevelser. Det er viktig å kunne ferdes i og høste av naturen samtidig som man ivaretar den for fremtidige generasjoner. Høyre vil forhindre at plastavfall havner på avveie i naturen eller på havet, og sikre at det tas et større ansvar for å redusere uønsket avfall.

Troms Høyre vil:

- Samarbeide med friluftsråd og andre organisasjoner for å gjøre friluftslivet lettere tilgjengelig for alle brukere.
- Jobbe for at det etableres HC-parkeringsplasser ved aktuelle utfartssteder.
- Styrke tilskuddsordninger for frivillige organisasjoner og idrettslag som tilrettelegger for økt friluftaktivitet og bedre folkehelse.
- Støtte tiltak for etablering av utmarksparkering i tilknytning til populære fjell- og turområder.

- Legge til rette for flere snøskuterløyper.
- Jobbe for at fjelloven innføres i Troms for å styrke selvstyret og forvaltningen av utmark.
- Legge til rette for snøskuterkjøring i oppmerkede løype for rekreasjon.
- At Nord-Norge tar en lederrolle innen forskning, bekjempelse, oppsamling og håndtering av marint avfall.
- Oppfordre til at all unødvendig bruk av plast og plastemballasje opphører.
- Sikre gode returordninger for plast og plastemballasje, og sikre at mer plast kan resirkuleres.
- Ha bedre søppelhåndtering og mottak fra fiskebåter i alle havner.
- At staten skal ta et større ansvar for å drive opprydning langs kysten.

Næringsutvikling

Tilrettelegging for næringslivet

Høyre vil føre en politikk som støtter opp om etablert næringsvirksomhet, og som legger til rette for nyskaping og gründervirksomhet. Vi vil legge til rette for at næringslivet i vår region styrkes gjennom kunnskapsdeling, økt internasjonalisering, tilgang på kapital og økt konkurransekraft.

Gjennom etablering av samarbeidsmiljø i form av klynger utvikles gode ideer til lønnsomme nettverk. Næringslivet, utdanningstilbud og forskningsmiljøer må derfor ha et tett samarbeid med hverandre. Fremtidens næringsliv er avhengig av at vi lykkes med å ta i bruk ny teknologi, digitalisering og en bedre infrastruktur. Vi må sikre grobunn for vekst og utvikling i regionen gjennom at det offentlige kan samarbeide med næringslivet for å løse de store samfunnsutfordringene.

For Høyre er det viktig at fylkeskommunen fyller sin rolle som støttespiller for næringslivet og ivaretar sin rolle som tjenesteyter og samfunnsutvikler. Fylkeskommunen skal legge til rette for lokal og regional verdiskaping innenfor de områdene der fylket har et særlig stort potensial for utvikling, herunder sjømat, landbruk, reindrift, mineraler, energi, bygg- og anlegg og reiseliv.

Nordnorsk næringsliv består i hovedsak av små og mellomstore bedrifter lokalisert i et tøft klima med lange avstander og spredt bosetning. Derfor har fylkeskommunen et særlig ansvar som regional utviklingsaktør for å styrke bedriftene gjennom sitt arbeid innenfor kompetanseheving, arealutvikling, sikkerhetspolitikk og infrastrukturbygging.

Troms Høyre vil:

- Sikre forutsigbarhet for næringslivet gjennom å sikre rammebetingelser som stimulerer til vekst og tilrettelegger for innovasjon.
- Påvirke skatte- og avgiftspolitikken slik at den brukes aktivt for å sikre gode rammevilkår.
- Legge ned fylkeskommunen.
- Opprette et fond for risikovillig kapital i Nord-Norge, i samarbeid med staten og næringslivet
- Støtte opp om EØS-avtalen for å sikre internasjonal handel for eksport og nødvendig tilgang på utenlandsk arbeidskraft for næringslivet og offentlig sektor.
- Etablere eksportråd for innlandsfisk og reinkjøtt i nært samarbeid og etter modellen for eksportrådet for fisk.
- Utvikle en næringsvennlig infrastruktur innenfor veinett, fly, havner, kraft, samfunnssikkerhet, beredskap og sikkerhetspolitikk.
- Forsterke virkemidlene i tiltakssonen og jobbe for å innføre like betingelser for alle kommuner i Finnmark og de sju kommunene i Nord-Troms.
- Jobbe for økt satsing på entreprenørskap og innovasjon gjennom næringshager, forskningsparker, næringsklynger og Innovasjon Norge.

- Støtte og utvikle allerede etablert næringsliv med å legge til rette for vekst, utvikling og innovasjon.
- Bruke offentlige innkjøp strategisk for å skape markeder og utvikle eksisterende næringsliv.
- Redusere byråkratiet i fylkeskommunen.
- Digitalisere, automatisere og tilrettelegge ved bruk av ny teknologi for å løse oppgavene på en mer effektiv måte enn i dag.
- Utvikle og sikre samhandling mellom næringsliv, virkemiddelapparat og kunnskaps- og forskningsinstitusjoner.
- Bidra til kommunale næringsfond.
- Jobbe for at Innovasjon Norge skal ta en større andel av toppfinansiering innenfor prioriterte næringer.
- Tilrettelegge for at lokalt eide bedrifter kan delta i offentlige anbudskonkurranser, og sikre at lokale bedrifter kan utvikles og reinvestere i landsdelen.
- Prioritere lokale leverandører ved innkjøp under 500 000 kr.
- Arbeide for at Norge skal følge EUs standarder for innkjøpsgrenser.
- Bruke offentlige innkjøp bevisst for å styrke miljøvennlig innovasjon.
- At fylkeskommunale byggeprosjekter skal gjennomgå grønne sertifiseringsordninger, som for eksempel Breeam nor, for å styrke lokal innovasjon og kompetanse tilknyttet miljøvennlige bygg.
- Støtte utvikling av dataspillteknologi og gi gode rammebetingelser for å styrke profesjonell spillutvikling.
- Stille funksjonelle fremfor formelle kompetansekrav ved offentlige utlysninger.

Sikre tilgang på kompetanse og arbeidskraft

Den tydeligste utfordringen for næringslivet i Troms er å få tak i riktig kompetanse. Høyre vil derfor bruke fylkeskommunen som et verktøy for å sikre at næringsliv og offentlig sektor får tilgang på den kompetansen de trenger for å utvikle seg videre. Statistikken tilsier at mange blir igjen der de har studert. Det er derfor viktig at relevant utdanning tilbys i vår region, at det tilbys nok lærlingeplasser, og at det er mulig med påfyll av kompetanse i løpet av arbeidslivet.

Forskning og høyere utdanning er en nøkkelfaktor for utvikling, og fylket er blant annet vertskap for UiT Norges arktiske universitet. Det er svært viktig for Troms at det satses på økt forskning og utdanning gjennom nasjonale og regionale myndigheter.

Troms Høyre vil:

- Sikre at utdanningstilbudene i regionen er tilpasset behovet for næringslivet.
- Bidra med tilrettelegging for desentralisert høyere utdanning via studiesentre i fylket.

- Gjøre det lettere for unge å prøve seg i arbeid.
- At både privat og offentlig sektor tar inn flere lærlinger for å sikre fagutdanningen i fylket og fremtidig rekruttering til regionens arbeidsliv.
- Tilrettelegge for forskning, utvikling og innovasjon i næringslivet etter forutsigbare rammer og regelverk.
- Støtte initiativer fra næringslivet som styrker rekruttering og bidrar til kompetanseheving innenfor enkelte næringer.
- Styrke de regionale forskningsfondene.

Landbruk og reindrift

I Troms er det mange som lever av primærnæringene. For Høyre er det viktig at man tar vare på tradisjonene i landbruket og reindriftsnæringen. Dette har stor betydning for bosetning i fylket samtidig som det er en viktig kulturbærer. Lokal matproduksjon er også viktig i et beredskapsperspektiv.

Det er viktig at man tar i bruk nye teknologiske løsninger for å utvikle landbruk- og reindriftsnæringen. Muligheten til å vite når og hvor dyr beiter kan bidra til å redusere tap til rovdyr og gi kunnskap om hvordan beitedyr påvirkes av menneskelig aktivitet. Kortreist mat, produsert på en miljøvennlig og bærekraftig måte, er en viktig ressurs som vil bli mer etterspurt i fremtiden.

Troms Høyre vil:

- Stimulere til lokal matvareproduksjon og småskala tilleggsnæringer i landbruket og reindriften.
- At landbruks- og reindriftsnæringen skal ha gode, stabile og forutsigbare rammebetingelser.
- Støtte opp om landbrukets og reindriftens betydning for reiseliv og kulturlandskap.
- Ha god kontroll på antall beitedyr i hele fylket.
- Sikre at en unngår beiteskader som kan lede til dårlig dyrevelferd, reduserte bestander av ville dyr og fugler og som rammer næringene i fremtiden.
- Sikre at rovdyrsbestanden er på et nivå slik at det er mulig å drive produksjon av beitedyr
- Bruke teknologi som tiltak til å redusere tap av beitedyr til rovdyr.
- Styrke Troms posisjon som landbruk- og reindriftsfylke for å bidra til verdiskaping, og med det sikre og videreutvikle våre samfunn.
- Forhindre gjengroing av kulturlandskapet, dette i samarbeid med kommunene.

Sjømatnæringen

Troms er en region som har naturgitte forutsetninger for stor verdiskaping og vekst innenfor alle de næringene vi som nasjon skal leve av i fremtiden, og som kan bidra til å produsere bærekraftig mat for fremtiden. Mye av dette potensialet finner vi i våre havområder.

Høyre vil sikre lokale og regionale ringvirkninger av sjømatnæringen, med målsetting om at mer av sjømatproduktene som fiskes eller oppdrettes bør bearbeides i fylket. Dette vil gi flere arbeidsplasser og større verdiskaping lokalt.

Høyre mener at fylkeskommunen skal ta en aktiv rolle sammen med industriaktørene i fylket for å bidra til tilrettelegging for nye teknologiske løsninger, tilrettelegging for næringsarealer og fiskerihavner.

Høyre vil beholde gruppeinndelingen av kystfiskeflåten (Finnmarksmodellen), men mener at det bør gjennomføres en mer fleksibel fordeling av fartøyene mellom de enkelte gruppene. Høyre vil ha en sterk havgående fiskeflåte for å kunne fangste norske ressurser i internasjonal sone. Vi skal hevde norsk suverenitet, samt kunne fangste opparbeidede kvoter i andre farvann.

Høyre er mot den foreslåtte innføringen av grunnrentebeskatning på havbruk, og mener andre skattemodeller må vurderes. Eksempelvis, produksjonsavgifts regimet og/eller arealavgift.

Troms Høyre vil:

- Styrke Troms sin posisjon som sjømatfylke for å bidra til verdiskaping, og med det sikre og videreutvikle våre kystsamfunn.
- At fiskeri- og havbruksnæringen skal ha gode, stabile og forutsigbare rammebetingelser.
- Tilrettelegge for videreutvikling av havbruksnæringen gjennom nye arealer og nye tillatelser til havbruksnæringen.
- Prioritere arbeidet med kystzoneplanlegging og sette av tilstrekkelig med arealer for sjømatproduksjon i fjordene, kystnært og lengre til havs.
- Sette av arealer for oppdrett av nye marine arter, i tillegg til oppdrett av laks og ørret.
- Jobbe for at havbruksfondet videreutvikles slik at fylker og kommuner som setter av areal til havbruksanlegg får forutsigbare inntekter.
- Forenkle havbruksforvaltningen.
- Bidra til en god forvaltning av våre fiskerier slik at vi kan sikre langsiktig høy og bærekraftig beskatning av ressursene.
- Sikre kystflåten best mulig rammevilkår da denne bidrar til stor aktivitet i kystsamfunnene.
- Bidra til at fiskeindustrien legger om til moderne industriell produksjon som sikrer lønnsomhet, økt aktivitet, produktutvikling og foredling.
- Arbeide for at fisk fanget på norske kvoter skal tilbys norsk industri for å skape større aktivitet og bearbeiding på land.
- Fremfor grunnrenteskatt sikre at fiskerinæringen utvikles og at fisk fanget på norske kvoter bidrar til industriell aktivitet og bearbeiding i Norge.

- Jobbe for en struktur i fiskeflåten som tar hensyn til fiskeindustrien i Troms og Finnmark, og vurdere fleksibiliteten i deltakerloven, slik at også industrien kan ha deleierskap i flåtestrukturen for å sikre tilgang til forutsigbarhet for strategisk råstoff.
- Sikre god tilgang til sjønære næringsarealer.
- Arbeide for utbygging av kai plass for fiskerifartøy i tilknytning til fiskerihavner.
- Arbeide for at havner, mottak, oppdrettsanlegg og transportveier skal tilpasses næringens behov.
- At fylkeskommunen skal legge til rette for en forskutteringsordning og finansiering av fiskerihavner i samarbeid med kommunene.
- Prioritere fiskerihavner samtidig med utbygging og oppgradering av veinettet for fylkesveier med stort næringsmessig transportbehov.
- Legge aktivt til rette for utvikling av innlandsfiske som næring.
- Jobbe for å forhindre spredning av pukellaks og for å øke bestanden av vill Atlanterhavslaks.
- Utvide ungdomsfiskeordningen og jobbe for at flere ungdom får en fot innenfor fiskeryrket.

Reiseliv

Reiselivet er en viktig samfunnsaktør og arbeidsgiver, spesielt i distriktene med mange små og mellomstore bedrifter. Før pandemien vokste reiselivet i vår region i rekordfart, og opplevelsesturismen var den viktigste driveren. Etter pandemien har besøket igjen tatt fart, og vi må nå jobbe videre for å styrke en positiv utvikling av reiselivet i regionen.

Det er forventet at turistnæringen skal bli dobbelt så stor innen 2030. Dette krever politisk tilrettelegging for å sikre bransjen helhetlige løsninger for utvikling av det stedlige reiselivstilbudet, og tilpasninger av nye krav som reisende stiller.

Troms Høyre vil:

- Sikre at fylkeskommunen har en oppdatert reiselivsstrategi som gjennomføres i samarbeid med reiselivsbedriftene, grunneiere, kommunene og andre aktører.
- Styrke markedsføringen av Nord-Norge som verdens flotteste reisemål, blant annet gjennom fortsatt finansiering av Nordnorsk Reiseliv AS.
- Legge til rette for at attraksjoner og aktiviteter er tilgjengelige hele året når det er mulig, og bidra til å utvikle helårsturisme.
- Jobbe for forutsigbare sommerfergeforbindelser med god kapasitet og helårs forbindelser for å sikre bedre tilgjengelige reisemål og slik at reiselivsnæringen kan innarbeide transport via fergene i sin markedsføring.
- Tilrettelegge for bærekraftige løypetraséer og bruk av nordnorsk natur for nærings- og opplevelsesaktiviteter, ikke bare rekreasjon.

- Sikre at Troms er attraktivt for investeringer i en globalt konkurranseutsatt næring slik at vekst og utvikling skjer i Norge.
- Sikre tilrettelegging av parkering, skilting og toalettforhold for turister ved attraktive destinasjoner.
- At reiselivsnæringens behov må vektlegges ved utlysning av anbud for offentlig kollektivtransport, og sikre at det stilles krav til at drifts- og vedlikeholdsmateriell er tilpasset lokale værforhold.
- Åpne for muligheten til å innføre lokal turistskatt i kommuner.
- Styrke samarbeidet mellom friluftsliv og reiseliv, slik at viktige naturattraksjoner blir tilrettelagt og fremstår som attraktive for brukerne og uten unødig slitasje og forsøpling.
- Legge til rette for merkevarebygging rundt norske og samiske natur- og kulturopplevelser.
- Jobbe for at flytilbudet er tilpasset reiselivet gjennom lavere billettpriser og bedre rutetilbud.
- Styrke samarbeidet med våre naboland for å tilby kystopplevelser.

Samfunnsutviklerollen

Fylkeskommunen skal som regional aktør være en utviklingsorientert og positiv samfunnsutvikler. Tjenestene fylkeskommunen tilbyr skal bygge opp om skaperkraften i regionen, og være en medspiller for kommuner, næringsliv og innbyggere i Troms.

Høyre vil at fylkeskommunen skal ta sitt ansvar som regional samfunnsbygger på alvor, og være en drivkraft for at regionen når våre overordnede mål. Dette skal gjøres gjennom regionalt planarbeid, men også gjennom at fylkeskommunen er en tydelig stemme for de felles interessene i vårt fylke.

Fylkeskommunen som en regional samfunnsutvikler

Høyre ønsker at fylkeskommunen skal utnytte sin nærhet og kjennskap til lokale og regionale utfordringer til å være en pådriver for å løse de største utfordringene regionen står ovenfor. Her er spesielt utfordringen med en stadig eldre befolkning sentral, men også behovet for mer kompetanse og kraft i regionen. Vi tror på at samarbeid mellom alle gode krefter i regionen ruster oss bedre til å finne de riktige løsningene, og mener derfor at fylkeskommunen skal være en premissgiver for dette arbeidet.

Høyre mener at fylkeskommunen skal være en fremoverlent arbeidsgiver, som ved hjelp av nye teknologiske løsninger, kan sikre seg den beste arbeidskraften uavhengig av bosted. Flere stedsuavhengige fylkeskommunale arbeidsplasser gir større valgfrihet, mer mobilitet blant arbeidstakere og kan bidra til at flere høyt utdannede kan bo distriktene.

Fylkeskommunen skal ikke fungere som en overkommune og overprøve lokale vurderinger som er gjort av kommuner gjennom folkevalgte organer.

Troms Høyre vil:

- At fylkeskommunen som hovedprinsipp skal støtte seg på kommuners vurdering i saker som angår dem.
- Ha regionale planer som bidrar til å løse de viktigste samfunnsutfordringene.
- Være en tilrettelegger for mer samarbeid mellom lokale, regionale og nasjonale aktører.
- At fylkeskommunen skal arbeide aktivt for nasjonale gjennomslag i saker som er særlig viktig for regionen.
- At fylkeskommunale stillinger som hovedregel skal lyses ut som stedsuavhengige der det er hensiktsmessig.

Økonomi og gjeld

Fylkeskommunen skal drives med en forsvarlig økonomistyring som sikrer åpenhet om bruken av de offentlige midlene. Høyre mener at fylkeskommunen må ha en bærekraftig andel gjeld for å sikre at driftsoppgavene ikke kuttes. I større omstillinger av fylkeskommunale tjenester skal fylkeskommunen sikre at innbyggere som påvirkes av endringene er hørt og at deres meninger kommer tydelig frem i grunnlaget for endringene.

Troms Høyre vil:

- At fylkeskommunen skal prioritere lovpålagte tjenester.
- Prioritere områdene utdanning og samferdsel som fylkeskommunens viktigste satsningsområder.
- Ha bedre kontroll på økonomistyringen og en ansvarlig langsiktig forvaltning av økonomien.
- Redusere reisevirksomhet til fordel for digitale møter.
- At de to nye fylkeskommunene Troms og Finnmark må fungere som selvstendige enheter med eget ansvar for tjenestene sine.

Organisering

Høyre mener at fylkeskommunen må organisere seg på en slik måte at arbeidet kan utføres effektivt og at politiske styringssignaler kan gjennomføres i organisasjonen. Vi ønsker derfor at fylkeskommunen styres gjennom en parlamentarisk modell som sikrer politisk ansvar. Modellen skal være nøktern og ikke bidra til unødvendige kostnader for fylket, og det skal være større åpenhet rundt arbeidet som gjøres innad i fylkesrådet.

Troms Høyre vil:

- Ha en parlamentarisk styreform i Troms, med nøktern pengebruk.
- Legge FNs bærekraftsmål til grunn for alt arbeid i Troms fylkeskommune.
- At fylkeskommunen skal lyse ut flere av sine stillinger med fleksibelt arbeidssted i Troms.
- Ha en gjennomgang av administrativ organisering av de fylkeskommunale tjenestene.
- Etablere flere administrative enheter utenfor Tromsø.
- Aktivt ta i bruk mer samarbeid med private aktører for å løse fylkeskommunens oppgaver med bedre kvalitet og lavere kostnad.

Internasjonalt arbeid og ansvar for nordområdene

Høyre vil at fylkeskommunens internasjonale arbeid skal bidra til å åpne nye muligheter for samhandling med våre naboland. Spesielt fokus vil vi ha på samarbeid med naboregionene i Nord-Sverige og Nord-Finland. For Troms er dessuten Europa en av våre viktigste samarbeidspartnere, og det viktigste leverandørmarkedet for vårt næringsliv. Fylkeskommunens arbeid skal bidra til at vi utnytter mulighetene som finnes på tvers av landegrensene.

Troms Høyre vil:

- At fylkeskommunens internasjonale arbeid skal legge til rette for at bedrifter og innbyggere kan samhandle på en positiv måte med andre land.
- Beholde Nord-Norges Europakontor, og bruke dette som et strategisk virkemiddel for å oppnå større verdiskaping i Troms.

- Sikre at nordnorske bedrifter, akademia og offentlig sektor kan utnytte seg av virkemiddelapparatet i EU i større grad.
- Ha mer samarbeid om kulturutveksling mellom de samiske delene av Norge, Sverige og Finland.
- Utvikle virkemiddelapparatet innenfor nordområdearbeidet slik at regionen får bedre tilgang på kapital, kompetanse og infrastruktur.

Bolig

Dagens boligmarked i Troms byr på mange utfordringer. Høyre mener at muligheten til å eie egen bolig skal ligge til grunn for boligpolitikken. I dag utfordres dette ved at det er svært vanskelig å få lån til å bygge hus i distriktkommunene i fylket. Skal vi lykkes med å få flere til å bosette seg i hele regionen, må vi også gjøre det mulig å få tak i boliger som er egnet og som folk ønsker å bo i. Stadig økende boligpriser i byene gjør det vanskeligere for unge i etableringsfasen å kunne kjøpe seg egnet bolig.

Troms Høyre vil:

- Gi flere muligheten til å eie sin egen bolig.
- Senke kostnadene for å bygge og oppgradere boliger i distriktet, gjennom reduserte avgifter.
- Gjøre det enklere å få lån til bolig i distriktet, ved at det offentlige tar en større del av risikoen for verditap.
- Bygge mer i byene slik at tilbudet samsvarer med etterspørselen.
- At fylkeskommunen skal inkludere behovet for økt boligbygging i sitt regionale planarbeid.
- Få i gang et pilotprosjekt tilpasset landsdelens behov gjennom «Leie-til-eie»-ordninger, for å få ungdom til å bosette seg i landsdelen.

Trygghet

Forsvar og sivil beredskap

En av de viktigste oppgavene en nasjon har overfor sine innbyggere, er å sikre trygghet og ivaretagelse av sikkerhet, beredskap og suverenitetshevdelse. For Høyre er det viktig at vi har et sterkt forsvar med stor tilstedeværelse og aktivitet i nord. Dette er aktualisert i enda sterkere grad med et Europa i krig.

Høyre mener at det må satses på økt tilstedeværelse og forhøyet beredskap i nord. Det er viktig at Hærens tyngdepunkt forblir i nord, og at Troms fortsatt skal være et sterkt forsvarsfylke med regional, nasjonal og internasjonal betydning. NATO og andre allierte styrker øver og trener mer i nord, og det er viktig at Troms tilrettelegger for samtrening og samhandling.

Infrastrukturen, kapasitetene og kompetansen som Forsvaret har bygget opp i Troms utgjør mye av fundamentet for det norske forsvaret, og fylkeskommunen må fortsette å være en god samarbeidspartner for trygging av Norge.

Høyre mener at det ligger et stort potensial for næringsutvikling og leverandørutvikling i samarbeid med Forsvaret, lokalt næringsliv, samt FoU og akademisk miljø ved Universitetet i Tromsø. Vi vil derfor styrke dette arbeidet.

Troms Høyre vil:

- Jobbe for at Forsvaret øker sin operative evne, beredskap og evne til suverenitetshevdelse.
- Bidra til at Hærens tyngdepunkt forblir i nord.
- At oppbygging av landmakten i nord må prioriteres på en slik måte at nye kapasiteter etableres i Finnmark, samtidig som en opprunder dagens manøverbataljoner i Troms
- Jobbe videre for dedikert helikopterstøtte til Hæren i nord med hovedbase på Bardufoss.
- Videreføre og videreutvikle det fylkeskommunale forsvarspolitiske forumet som samhandler med forsvarskommunene i nord for å videreutvikle det samfunnsmessige og næringsmessige potensialet som ligger i et utviklet sivil-militært samarbeid.
- Arbeide for at Forsvarets og sivilsamfunnets satsninger og oppbygging av aktivitet med droner skjer i fylket, der Bardufoss og Elvenes er naturlige kraftsenter.
- Jobbe for at alliert trening skaper ringvirkninger for lokalt næringsliv.
- Jobbe for at Forsvarets innkjøpsrutiner kan tilrettelegges slik at lokalt næringsliv kan være leverandører til Forsvaret
- Bidra til å utvikle lokal og regional leverandørindustri til Forsvarets aktivitet i nord.
- Jobbe for at flere av Forsvarets ledelselementer flyttes og etableres i nord.

- Støtte videre oppbygging og utvikling av Evenes som framskutt base for kampfly og base for maritime patruljefly.
- Sørge for at de gjeldende langtidsplaner for Forsvaret blir fullfinansiert.

Beredskap

Beredskap er en viktig samfunnsoppgave som har fått større aktualitet de siste årene. Troms skal ha en beredskap som gjør at våre innbyggere kan kjenne på trygghet og forutsigbarhet. I tiden fremover må det derfor brukes mer ressurser på å styrke beredskapen i vår region.

Troms Høyre vil:

- Ha oppdaterte beredskapsplaner i kommuner og regionen.
- Utrede hvilke konsekvenser endringer i klima kan ha for regionen, og sette i verk tiltak for å redusere risikoen for innbyggere og næringsliv.
- Styrke forsynings sikkerheten i fylket, spesielt innenfor kraft, mat og medisinsk materiell.
- Øke matproduksjon i regionen som del av beredskapsarbeidet.
- Forbedre samarbeidet mellom Forsvaret, politiet og sivile myndigheter
- Jobbe for å styrke RITS (redningsinnsats til sjøs)-beredskapen og -treningen i Troms.